

Schriftelijke reactie op verantwoording VNG-bestuur over uitvoering motie budgetneutrale overgang Omgevingswet ingediend op 25 september 2020

Aan: de Algemene Ledenvergadering van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten, in vergadering bijeen op 16 juni 2021 te Den Haag
Datum: 10 juni 2021
Betreft: Budgetneutrale overgang Omgevingswet

Geacht VNG-bestuur,

In de stukken voor de Algemene Ledenvergadering van de VNG van 16 juni 2021 hebben wij kennisgenomen van de verantwoording die u aflegt over de uitvoering van de nagenoeg unaniem aangenomen motie 'budgetneutrale overgang Omgevingswet'. Graag geven wij hierop voorliggende schriftelijke reactie.

Budgetneutraal binnen 10 jaar

In de recent gevoerde bestuurlijke overleggen heeft de minister aangegeven de eis van budgetneutraliteit binnen een termijn van 10 jaar reëel te vinden. In onze ogen betekent dit voor gemeenten dat de kosten van de invoering van de Omgevingswet binnen 10 jaar worden terugverdiend via de gerealiseerde financiële baten minus lasten. De bevestiging van dit uitgangspunt is een positieve en noodzakelijke stap om te komen tot een succesvolle overgang naar de Omgevingswet.

Blijvende zorg

Ondanks de toezegging over de 10-jaars termijn zijn onze zorgen onverminderd aanwezig. In de verantwoording, nu 9 maanden later, lezen wij naar onze mening namelijk een te mager resultaat terug en wordt het gesprek in de tijd vooruitgeschoven.

Wij zouden bijvoorbeeld graag zien dat er niet wordt 'gestreefd naar hardere toezegging m.b.t. compensatie' maar dat het VNG-bestuur het beschikbaar stellen van extra, structurele middelen van het Rijk eist. Immers, uit het Integraal Financieel Beeld is inmiddels gebleken dat een budgetneutrale overgang voor gemeenten binnen 10 jaar niet haalbaar is.

Bedoeling van de Omgevingswet

In deze fase van de implementatie maken gemeenten steeds meer beleidsmatige keuzes. Werkprocessen met vroegtijdige en intensievere participatie krijgen vorm, de nieuwe instrumenten met wet- en regelgeving worden opgesteld en de implementatie van het DSO is gaande. Daarbij houden wij graag vast aan de ambities en de bedoeling van de Omgevingswet. Als er nu geen zekerheid wordt gegeven op zowel incidentele als structurele financiële compensatie, zullen wij genoodzaakt zijn de ambities af te schalen en daarmee de bedoeling van de Omgevingswet (deels) los te laten. Dat zou zonde zijn voor de tot nu toe geleverde inspanningen vanuit de koepels (Rijk/Provincies/Gemeenten/Omgevingsdiensten) om de Omgevingswet vorm te geven. Overigens misten wij de verbinding tussen de structurele effecten en de bedoeling van de Omgevingswet ook in het Integraal Financieel Beeld. In onze ogen gaan deze hand in hand.

Overbrugging

Om de ambities en bedoeling van de Omgevingswet vast te kunnen blijven houden, zien wij graag dat het VNG-bestuur het Rijk verzoekt de implementatielasten tot inwerkingtreding per 1 juli 2022 volledig te vergoeden. Dit ter overbrugging van de periode tussen nu en de bestuurlijk afgesproken evaluatiemomenten. De eerder gevraagde 150 miljoen compensatie voor het jaar 2022 is daarbij wat ons betreft een druppel op een gloeiende plaat. Daarnaast bij het Rijk te blijven aandringen op het ter beschikking stellen van extra middelen voor de structurele effecten.

Namens het college van B&W Noordoostpolder

Wethouder W. Haagsma